

nyén Carrá elképzeléseire hűen ordítanak a „pirrrrrros” színek, hogy „fűlsiketítő” zenebonává avassák a festmény hatását. A dinamizmus, örvénylés, tekergés, hullámvás megrohanja az érzéket, miközben a kép az olasz futurizmus egyik fontos ideológiai háttérére is rámutat. Gino Severini hatalmas töredékekből összeálló „kirakós játékát”, az eredeti párizsi tárlaton legnagyobb szenzációt kiváltó *Pan-pan táncot* (1909–1911) „muzikális festmény”-nek nevezte, és a tánc témája arra is alkalmat adott számára, hogy a mozgás síkra képezésének elérése érdekében a performansz művészet kísérleteit is tanulmányozza. Az alakok lelki élete egybemosódik környezetükkel, rendkívül élénk színek jellemzik, melyekből összeállnak a hullámozó és körben forgó nők és pezsgőző férfiak, a káprázat a fények, zajok, mozgások összjátékának érzétét kelti.

Az olasz futurizmus Európa-szerte kifejtett hatását és korabeli megítélésének ellentmondásosságát a kiállítás nemcsak az első nyilvánosságot kísérő hisztérikus megnyilvánulások felelevenítése, de a futurizmus és a vele párhuzamosan működő avantgárd irányzatok (a francia kubizmus és orfizmus, a brit vorticismus, az orosz kubo-futurizmus) viszonyának, kölcsönös egymásra hatásának bemutatása által is szemlélteti. A vorticismus (a szó Ezra Pound alkotása a örvény jelentésű 'vortex' szóból), ROBERT DELAUNAY, DAVID BOMBERG, WYNDHAM LEWIS, CHRISTOPHER RICHARD WYNNE NEVINSON mindenekelött rivalizálni próbáltak Marinetti körével. Az orosz avantgárd képviselői, DAVID BURLIUK, VELIMIR KLEBNYIKOV, ALEKSZEJ KRUCSENYIK, VLAGYIMIR MAJAKOVSZKIJ, MIHAIL MATYUSIN, KAZIMIR MALEVIC a futurizmus és a kubizmus ötvözésével alakították ki saját „kubo-futurizmus” elnevezésű művészi technikájukat, és valóban, a futurista képzőművészek legszorosabban a párizsi kubistákkal működtek együtt. Izgalmas felfedező munkát kínál a két irányzat közötti kölcsönhatások végigkövetése a bemutatott műveken keresztül: BRAQUE, PICASSO, LÉGER csendéletein kezdetben meghatározó volt a barna és szürke szín, míg a futuristák harsány színeket használva törekedtek a szimultaneitás, a dinamizmus és az új szépség, a sebesség leképezésére. Az 1912-es futurista kiállítást követően a kubisták élénkebb, a futuristák viszont visszafogottabb színekkel kezdtek el dolgozni, a kubisták felfedezték maguknak a tánc és a sport témáit, GINO SEVERINI pedig példászerűen olyan csendéletet alkotott, melyen a párizsi kubisták papier collé technikáját is alkalmazta, amikor – Picassóhoz hasonlóan – a firenzei futurista Lacerba folyóirat egy lapját is belekomponálta műalkotásába.

A centenáriumi „show” megálmodói számoltak a futurizmus vélt vagy valós nem elítélésével is, így a látogatók megismerkedhetnek több, az irányzat

CHRISTOPHER RICHARD WYNNE NEVINSON

The Arrival, 1913, olaj, vászon, 76,2 x 63,5 cm

© Tate. A művész özvegyének ajándéka, 1956; © fotó: Tate Photography

hatása alá került női művésszel, az orosz SONIA DELAUNAY-val és NATALIA GONCSAROVÁVAL vagy a francia VALENTINE DE SAINT-POINT-nal, a *Futurista nők kiáltványának* szerzőjével is. A tárlat érdekessége Jeff Mills hang- és fényinstallációja: a zajok és az ipari hangzásvilág iránt olyannyira elkötelezett olasz futuristák – gondoljunk csak LUIGI RUSSOLO kiáltványára *A zajok művészetéről* (1913) – egyik legfontosabb hatása a zenében figyelhető meg, a mára szinte követhetetlenül sok irányban elágazó és virágzó elektronikus zene meghatározó elődjeként tartják számon a mozgalmat, erre helyez hangsúlyt az amerikai autógyártás fellegvárából, Detroitból indult techno-DJ, JEFF MILLS kompozícióinak szerepeltetése.

„A költők azt hangoztatják, hogy a versek voltaképp dalok. De nem énekelnek, hanem írnak.

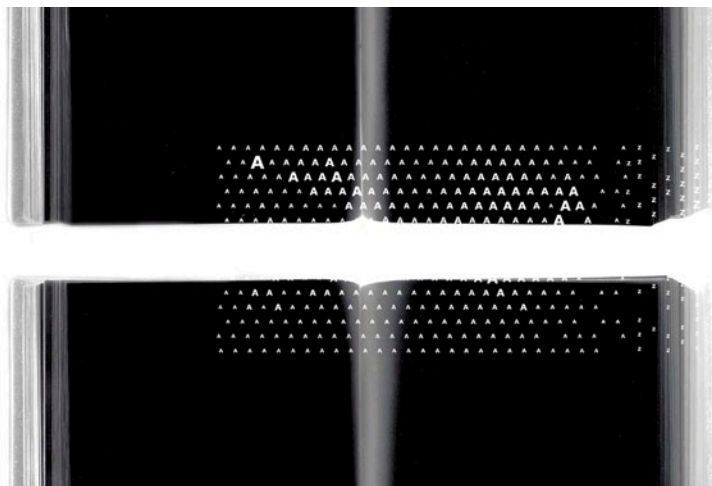
Azt hangoztatják, hogy a verset nem olvasni, hanem szavalni kell. De nem szavalnak, hanem publikálnak.

A költeményt, ahelyett, hogy eldalnák vagy elszavalnák, leírják és kinyomtatják. S a költészet ezzel semmit sem veszített.”

(Ulises Carrión: Egy új művészet, a könyvkészítés)

■ Marschall McLuchan: *A Gutenberg-galaxis. A tipográfiai ember létrejötte* című művében régen megjósolta a papíralapú könyvek és a nyomtatás, ill. az írásbeliség korszakát szimbolizáló ún. Gutenberg-galaxis végét. Az információs-vizuális társadalomban valóra válni látjuk a jóslatot: digitalizált életünkben az olvasás iránti igény drasztikus visszaesése tapasztalható, haszonelvű mentalitásunk folytán az olvasásra fordítható idő egyre kevesebbnek tűnik, az elektronikus könyvkiadás, a világhálón ingyenesen elolvasható könyvek terjedése és a nyomtatás nélküli kiadványszerkesztés a hagyományos könyvkiadás számára bizonytalan jövőt ígér. Az interaktív médiumok térhódítása mellett a tradicionális, papíralapú könyv létjogosultsága szinte megszűnni látszik. A technika rohamléptekkel halad arrafelé, hogy ha nem is megsemmisítse, legalábbis átformálja a történelem és a kultúra több évezredes eszközét, a könyvet. Pedig számos kutatás számolt már be arról, hogy a képernyőn látható szöveg követése jóval kisebb megértést tesz lehetővé, nem beszélve az élménylést feltételező olvasás élményének hiányáról. Könyveinket a polcon a borító, a gerinc alapján keressük-találjuk meg, a könyv tartalma a könyvkötés, a betűtípus, a látvány által épül be a tudatunkba, szinte azonosá válik azzal. Ezért tapasztaljuk oly sokszor, hogy egy szeretett könyvünk következő kiadása elutasítást vált ki belőlünk.

A könyv nem pusztán a szöveg nyomtatott változata, hanem elsősorban fizikailag létező tárgy. És mint ilyen – megfelelő kialakítással – iparművészeti, design-alkotássá válhat. Az igényesen kialakított könyv legfőbb ismérve a tartalom és a forma harmonikus egysége, amit – ha egy könyvet kézbe veszünk – azonnal megérezzük. A könyv nem pusztán a lapok, oldalak összessége, hanem egy azokból felépülő sajátos struktúra, autonóm, önálló világot teremtő egyedi mű. Ebben a művész sajátos kézjegyet hordozó egyedi szerkezetben az árnyok, a színek, a ritmus, a dinamika, a vonal- és formakezelés, a dekoratívítás, a fény-árnyék hatások, a térbeliség, a felületkezelés mind éppúgy szerepet játszik és egységes kompozíciós rendszert alkot, mint bármely más művészeti műfajban.

CZAKÓ ZSOLT
Könyv→jelző, plakát (részlet), 2009

A sorok tagolása, a margó, a szövegfoltok alakja, mérete, a betű – mint kompozíciós és felületképző elem – alakja, típusa, mérete, a betűtípus látványának hatása, a fotók, illusztrációk elhelyezésének módja, a papír súlya, összetétele, színe, felülete, hajlékonysága, fénye, a könyv formája, vastagsága, a kötés anyaga, és mindezek összefüggése a szöveggel, egytől egyig hatással vannak ránk és – bár sokszor nem tudatosodik bennünk – gondolati-érzelmi üzenetet kommunikálnak. A könyv vizuális kialakítása mindemellett számos más funkcióval is bír: segítenie kell a szöveg megértését, olvashatóságát; alkalmazkodnia kell a szöveg témájához, szerkezetéhez, műfajához, hangulatához, szellemiségéhez, funkciójához; figyelembe kell vennie a kivitelező nyomda képségeit, szolgálania kell az olvasó kényelmi igényeit, és – különösen a borítóval – a kiadó marketingcéljait is. A könyvtervező grafikus elmélyült alkotómunkája – ami a szerzetesi magány ünnepi, szakrális csendjében író-rajzoló középkori mesternek a szent szöveg felé alázatos, mégis teremtő tevékenységéhez hasonlítható – ma is egyrészt hagyománytisztelőt, másrészt az új iránti fogékonyságot feltételezi. A könyv tehát egy olyan sokszínű, szerteágazó – és gúzsba kötve táncoló – alkotói folyamatnak a végterméke, mely során az irodalmi művek éppúgy újra születnek, mint egy színész nagyszerű interpretációjának alkalmával.

□

A *Könyv→jelző* kiállítás célja, hogy leemelve a könyvespolcra, a kiállítótérben, falra függesztett képként és tárlókba helyezve műtárgyként mutassa be a könyvet, tehát mint autonóm művészeti alkotást állítsa az olvasó elé. Különös jelentőséget kap mindez, ha e művészeti piedesztálra emelés a könyvek otthonában történik. Hol találhatnánk megfelelőbb helyet arra, hogy az olvasói figyelem a könyvművészetre irányuljon, mint a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban, az ország egyik leglátogatottabb könyvtárában.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár célja olyan kulturális környezet megteremtése, ahol a száz éve alapított intézményben a tudás és az ismeretek megszerzésének a hagyományokat, értékeinket megőrző, ugyanakkor korszerű, változatos formái állnak az olvasók, használók rendelkezésére. A könyvtár a vizuális kommunikáció dömpingjének társadalmában új módszerekkel és programokkal kíván hozzájárulni az olvasáskultúra fejlesztéséhez. Ezen elvei mentén adott otthont a kortárs könyvtervezés utóbbi évtizedének legkiválóbb kiadványait bemutató kiállításnak a 2009-es júniusi könyvhéttel egyidőben.

A könyv jellemzőiről – ellentétben a tartalmával – igen ritkán mond véleményt a könyvkritika. Ezért a *Könyv→jelző* kiállítás a könyv-design teljesítmény mivoltát jelzi, nem kizárólag az olvasóközönség, a közvélemény számára, hanem követve a 2005-ben a Ponton Galériában rendezett *Kakukkfők-gondolat-jel-könyv* című tárlat koncepcióját – melynek anyagából történt a kiállított könyvek, tervek válogatása is – a kiadók és a média figyelmét is felhívja arra a művészi teljesítményre, amely minden egyes könyv létrejöttéhez vezet.

A *Könyv-jelző* kiállítás koncepciója, vizuális megjelenése és az anyag válogatása CZAKÓ ZSOLT grafikusnak köszönhető. A művész szemléletét jól példázza a *Kakukkfők-gondolat-jel-könyv* kiállításához készített – a jelen tárlaton is kiállított – kis könyve, mely a konvencionális, leíró jellegű, nagyméretű katalógusok

helyett, a kiállításon szereplő alkotók tollából származó gondolatokat tartalmaz a kézbesimuló, lapozgatós, elmélkedtető, ugyanakkor elegáns és ünnepi megjelenésű, a tartalmat egyedi módon láttató alkotásban.

□

Mindenütt betűk vesznek körül bennünket. Betűkből állnak a minták ruháinkon, betűk jelzik a minőséget, a márkát a mobiltelefonon, a számítógépen. Gyakorlatilag alig van olyan tárgyunk, amelyen nem látható legalább néhány betű. Ennek ellenére észre sem vesszük őket, mindennapi életünk részévé váltak. Hogy szöveggént érzékeljük, elolvassuk betűinket, csak a belénk rögzült megszokásból adódik: valójában ábrák, rajzok, képek, melyek – ugye – nem maguktól jöttek létre, valaki, valakik megalkották, megrajzolták őket. A görög vázafestmények – ahol a rajzzal együtt, a kompozíció meghatározó elemeként festették fel a szavakat –, vagy a középkori kódexek iniciáléi – ahol a nagy kezdőbetű együtt született meg a benne megbújó figurális miniatúrával – jól illusztrálják betű és kép mindenkorli összetartozását.

2008-ban Aranyrajzszőg díjat nyert KASZTA MÓNI *31 Gondolat – egy hónap minden napjára* című könyve egy hónapon át kísért el bennünket, minden napra egy-egy gondolatot adva egy bölcsesség és egy fotó segítségével. A lírai szövegeket hasonlóan finom, dekoratív megoldású, a képpel azonos kompozicionális jelentőséggel bíró betűk interpretálják. Mellettük acélkék árnyalatú, növényekről készített, az éles részletek és a puhán ellágyuló háttérformák kontrasztjára épülő, közeli felvételek láthatók.

Szöveg és vizuális terv azonos szerepét, közös nyelvezetét állítja előtérbe CZEIZEL BALÁZS és ESTERHÁZY PÉTER rendhagyó könyve is, a *Biztos kaland*. Szöveg és kép, író és fotós egyenrangú felekként jelennek meg, a fotók írásként, a szövegek képekként is értelmezhetők. A szubjektív hangvételű, érzelmi, hangulati szó-kép asszociációkra épülő, először 1989-ben kiadott alkotás az irodalom és a képzőművészet határterületén mozgó, egyéni műfajt teremtett. Hasonlóan az egyéni könyvalkotás különleges példájává avatja NÁDAI FERENC *Memének* készített karácsonyi könyvecskéjét a személyes fotók és szövegek homogén kialakítása.

A digitális forradalom a tervezés és a kivitelezés terén egyaránt rendkívül gazdag lehetőségek tárházát teremtette meg, és látszólag igen könnyen elérhető, alkalmazható módon kínálja fel azokat a bizonyos értelemben a tömegtermelés szolgálatában dolgozó kiadványkészítő számára. Így nem csoda, ha a könyvek-kiadványok tervezésekor – költségmegtakarítás címszó alatt – grafikus, tipográfus, tervező bevonása nélkül, a kiadó, a szerkesztő, stb. maga oldja meg a tervezés feladatait. A külső kialakításában sokszor az eladhatóságon túli szempontok nem érvényesülnek. KUSZKÓ RAJMOND kiállított munkái, az Agave kiadó kiadványai a populáris irodalom – sci-fi, krimik – területén a marketingcélok mellett is megvalósítható igényesség, minőség képviselői. Az Agave kiadó – melynek menedzsmentjében jelentős szerepet tölt be a grafikus – kifejezett célja, hogy könyveik külső megjelenésükkel is azt a kvalitást sugallják, amit a kiadott szerzők képviselnek a szórakoztató irodalom belül. Mint minden üzleti vállalkozásban, a könyvkiadásban is érvényesül az alacsony beruházás – jelentős haszon követelménye: a kiadvány sokszor minimális betűmérettel, nagy szövegtükörrel, másodrendű, olcsó papírok használatával készül. A másik eset, amikor költséges, de a tartalomtól függetlenül hangozó, túlméretezett, túldekorált kiadványok kerülnek – az olvasói igényre hivatkozva – piacra. Ebben a szituációban teremt alternatívát a Tandem kiadó alapítói, FARAGÓ ISTVÁN és LÁSZLÓ ZSUZSA által tervezett *Anno*-sorozat. Hogyan is néztek ki anno a sziluettképek vagy kapukilincsek, kézárnyképek, betéti könyvek, kukucskálóablakok, turistabot-jelvények, táncrendek, sporttérkép, gyűszűk, fényképzési műtermek vagy akár a kackiás bajusz. Az elfeledett, kedves használati tárgyak bemutatásával a tervező kiadók egyfajta könyvmissziót teljesítenek: a barátságos, kézbesimuló méretű, olvasmányos, ismeretterjesztő sorozat külsejével és nem mindennapi témáival a fogyasztói társadalom tárgyak iránti közönyét meghazudtoló könyvszeretetről tesz tanúságot – a könyv mint semmi mással nem pótolható műfaj értékét és szépségét húzza alá.

A jellegtelen, közhelyszerű munkák elterjedése olvasói és kiadói szinten egyaránt igénytelenséget teremt, növeli a szakmai dilettantizmust, és nem utolsósorban a könyv presztízsét, kivitelezésének minőségét rontja tovább. HÜBNER TEODÓRA már kötésével is ékszerdobozra emlékeztető, előkelő fekete könyve – a Bánfalvi András ékszereit bemutató, 2000-ben *Szép magyar könyv* díjat nyert kiadvány – úgy adja vissza a könyveknek a méltóság, fenség jellemvonását, ahogyan – Hübner Dorka fotóinak segítségével – Bánfalvi csontokból, régi műszerek egykori alkatrészeiből készített szokatlan ékszerei hozzák vissza a tárgyak becsületét. Hasonló feladatot tölt be a könyvművészet jelenében

a Josef Nadj mozgásszínházi előadásait bemutató, ELN FERENC által tervezett, Somlósi Lajos fotóiból összeállított mű is.

ERKY NAGY TIBOR Dombóvárról szóló trilógiájából a kiállításon a *100 év Dombóváron* című, Gutenberg-díjat nyert képeskönyve volt látható. A vizuálisan rendkívül gazdag kiadvány mint afféle apró emléktárgyakat, újságkivágásokat, leveleket is féltve őrző családi fotóalbum mutatja be a város múltját a lokálpatrióta személyes hangvételű, ugyanakkor történelmileg hű megfogalmazásában.

A könyvvel való első találkozás, a borító látványának befogadása után a könyv köntösét, a pusztá védelmi és összetartó funkció mellett további mondanivalót hordozó papírt vesszük a kezünkbe; megforgatjuk, végigsimítjuk, és – ha nem is tudatosan – számos új információhoz jutunk ezáltal, kellemes vagy kellemetlen érzés fog el bennünket. Papír és művészet viszonyát mutatja be a KISS ISTVÁN által tipografált *Vízjel* című, évente háromszor megjelentetett – sajnos azóta már megszűnt – rendhagyó kiadvány-sorozat. A „folyóirat” célja a papír köré csoportosuló szakmák – grafikusok, nyomdászok, reklámszakemberek – összefogása, valamint a papír – a névjegykártyától a termékismertetőig – üzenethordozó szerepének, jelentőségének hangsúlyozása volt. Hiszen a kiadványtervezés mellett a kivitelezésben is megszűnt a fizikai tényező: a nyomtatás előre elkészített nyomóforma nélkül, a számítógép adatbázisában lévő digitális információ segítségével történik, így a nyomdaipar a művészeti ágazatból az elektronikus iparágak közé került. Az új elektronikus-digitális papír termékcsalád megjelenésével a papír, ez az évezredes múlttal rendelkező anyag – mely nem más, mint cellulózzrostból töltőanyaggal és enyvével készült, írásra, nyomtatásra, és csomagolásra használt vékony, hajlékony lap – jövője is kétségessé válni látszik.

A túlzó színkavalkádót és grafikai megfogalmazásokat tudatosan kerülő, nemes egyszerűséggel fogalmazott *Vízjel* kiadvány ennek megfelelően a papír minőségére, a látás mellett a tapintás jelentőségére koncentrált. A kiadvány különlegessége, hogy minden cikkhez, témához – elméleti, történeti írások, reklámügynökségek, papírgyártók, nyomdák bemutatkozóí, hitvallásai – más és más papírt válogattak jelezve így az anyagból adódó változatos lehetőségeket is.

Kiss István Csokonai *Karnyónéjához* készített illusztrációi linómetszet hatású digitális rajzok, melyeken a meseszerű, folklorisztikus-keleties dekorativitás

párosul a Csokonai-szöveggel egybecsengő, fanyar humorú karikatúra műfajával. A hagyományos grafikai eljárások ismeretéről, a klasszikus metszetek tiszteletéről, ugyanakkor a meglepően merész, új eljárások használatáról tesznek tanúságot, ám nem pusztán az illusztrációkészítés, hanem az egész tervezői folyamat és feladatok megváltozását tükrözik. A könyvtervező grafikus megrendelése között napjainkban jóval több nem-könyv-tervezés szerepel, mint valóban könyvtervezés. Az arculat vagy csomagolástervezés mellett még a kifejezetten könyv jellegű termékek többsége is – mint a nyomtatott, papíralapú könyv vagy annak digitalizált változata, az elektronikus könyv; stb. – olyan számítástechnikai szakértelmet igényel, ami a grafikus-tipográfus-könyvtervező feladatai közé korábban nem tartozott.

□

Már a XIX. században megjelentek azok az új médiumok: a távíró, a telefon, majd a mozi, amelyek rádöbbenették a könyvvel foglalkozókat, hogy a könyv is csupán egyetlen médium a sok közül, és semmiféle hegemoniára nem tarthat számot, dominanciája egyszer megszűnik. A digitális társadalom és annak vizuális érdeklődése ezt a folyamatot teljesíti ki. A *Könyv→jelző* kiállítás szervezői és segítők – FODOR PÉTER, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója, CZAKÓ ZSOLT, a Plusminus vizuális intelligencia fórum vezetője, NÁDAI FERENC, a soproni Nyugat-magyarországi Egyetem Alkalmazott grafika tanszékének oktatója – mégis azt remélik, hogy kihasználva a kor vizuális érdeklődését, épp ebben a társadalmi szituációban foglalhatják el méltó helyüket a kortárs művészetben a vizuálisan, iparművészetileg is minőségi kialakítású könyvművészeti alkotások.

□

Kiállító művészek:

BÁNFLALVI ANDRÁS, BÁRD JOHANNA, CZAKÓ ZSOLT, CZEIZEL BALÁZS, CSATAI PÉTER, ELN FERENC, EPERJESI ÁGNES, ERKY-NAGY TIBOR, FARAGÓ ISTVÁN, GERHES GÁBOR, HÜBNER DORKA, KÁLMÁN TÜNDE, KASZTA MÓNI, KISS ISTVÁN, KISS LÁSZLÓ, KUSZKÓ RAJMUND, LIGETFALVI ZSOLT, MACZÓ PÉTER, NÁDAI FERENC, ŐRI KISS ISTVÁN, ROSTOKA LÁSZLÓ, SÍK ANDREA, SZEGI AMONDÓ

Könyv→jelző, részletek a kiállításról, 2009

Rhizome | Home

http://www.rhizome.org/

BECOME A MEMBER
 Individuals
 Organizations
 Support

LOGIN New to Rhizome?
 email
 *****
 Forgot your password? LOGIN

ART COMMUNITY ABOUT MEMBERS SEARCH

Rhizome supports the creation, presentation, and preservation of contemporary art that uses new technologies in significant ways. Read more about us.

CONNECT
 del.icio.us
 facebook
 flickr
 myspace.com
 twitter
 vimeo

PREVIOUS BLOG POSTS
 08/13 Mayan Pyramid I and Mayan Pyramid II (2008) - MDCLXIV
 08/12 Civilization 2.0
 08/12 Evil Interiors (2003) - Pelle Torsson
 08/11 Call For Work
 08/11 Light Towers (2009) - Thomas Galloway
 08/11 Giving You S.A.S.E.
 08/11 ArtBase Upgrade - We Need Your Input!
 08/10 Inevitability, extinction - Koseya Loghinov

SEE MORE POSTS

FEATURED ARTICLES
 101 Cassette Labels by Ceci Moss
 Civilization 2.0 by Alice Pfeiffer
 Covert Channels by Alan Licht
 Between Spaces by Claire L. Evans
 Racing the Beam: The Atari VCS as Platform by Greg J. Smith

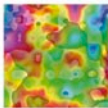
SEE MORE ARTICLES

SUPPORTERS
 Rhizome.org receives support from our community

AUGUST 23, 2009

Tiny Sketch

By Rhizome on Friday, August 21st, 2009 at 2:26 pm

Rhizome and OpenProcessing launched **Tiny Sketch**, our 200 character Processing competition, just over one week ago and we are thrilled with the response so far! In just ten days we have had over 150 submissions and the collection is growing everyday. If you think that you have what it takes to code something amazing in 200 characters or less, using the open-source programming language Processing, submit your piece today!

The deadline for submissions is September 13 at which point the winner will be determined by Rhizome's membership in an open vote that will take place between Monday, September 14th to Sunday, September 20th. The winner will be announced on Rhizome.org and OpenProcessing.org and awarded a prize of \$200.00 (US). All sketches that are submitted to this competition will be included in the collection page and archived collectively in Rhizome's ArtBase.

To submit your own work or to take a look at what others have done visit the **Tiny Sketch** collection page at
<http://www.rhizome.org/TinySketch>

LINK

Reddit | Stumble It! | Digg | del.icio.us | LINK
 LEAVE A COMMENT

Flashings in the mirror (2008-2009) - Jasper Elings

By John Michael Boling on Friday, August 21st, 2009 at 12:32 pm

Rhizome.org receives support from our community

ArtBase Survey
 -Rhizome is upgrading the ArtBase!
 -Your feedback is essential!
 -Please fill out the ArtBase survey before August 24th.

SUBSCRIBE
 Subscribe via email or RSS feed to Rhizome's blog, newsletters, community discussion, or announcements (jobs, opportunities and events!)
 GO TO SUBSCRIBE

Advertisement
 Vida 12.0
 Further information: vida@telefonica.es or call us on 0034 91 524 23 00

RHIZOME + OpenProcessing PRESENT
Tiny Sketch
 200 Character Processing Competition
 SUBMISSION DEADLINE: September 13, 2009

Splashback:
 Rhizome's Splash Pages, 1998-2002

ACTIVE DISCUSSIONS
 infinity (2 posts)

One error in opening the page. For more information, choose Window > Activity.

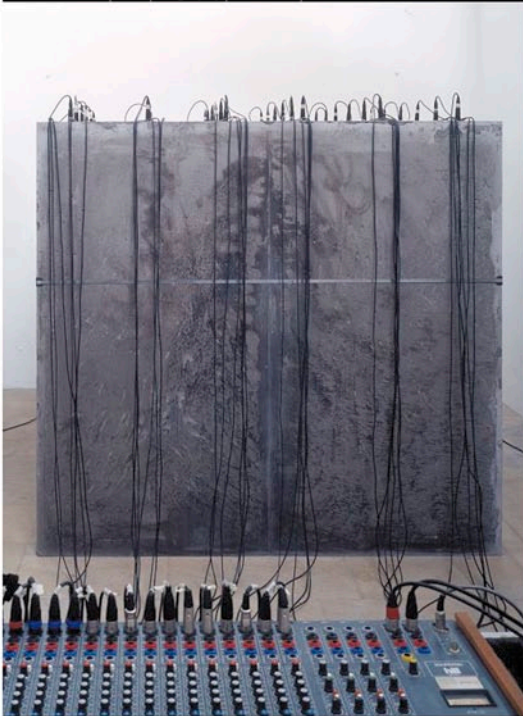
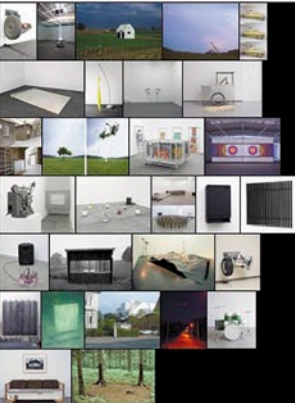
Johann König, Berlin: Michael Sailstorfer

http://www.johannkoenig.de/inc/index.php?n=2,1,1&art_id=33&bild_id=490

Current
 About
 Artists
 Exhibitions
 Books and Publications

Johann König
 Dessauer Straße 6-7
 10963 Berlin
 Fon 030 / 26 10 30 80
 Fax 030 / 26 10 30 811
 info@johannkoenig.de

Artists
 Michael Sailstorfer
 Selected Works | Texts | Biography | Exhibitions

Reaktor - 2005
 concrete, microphone, mixer, amplifier, speakers, electricity
 210 x 225 x 225 cm / 82 3/4 x 88 1/2 x 88 1/2 in
 Photo: Rolf Sturm.

<p>Olaf Breuning   ● LANGHANS GALERIE   www.langhansgalerie.cz   PRÁGA   2009. 06. 19 – 09. 27.</p>
<p>David Cerny   ● DVORAK SEC CONTEMPORARY   www.dvoraksec.com   PRÁGA   2009. 06. 04 – 09. 29</p>
<p>Jiří Anderle <i>Frog-Mouse Wars and Other Petty Tussles</i>   ● DŮM U KAMENNÉHO ZVONU   www.ghmp.cz   PRÁGA   2009. 06. 12 – 10. 04.</p>
<p>Viktor Pivovarov <i>A Cockroach for Dinner</i>   ● JIRI SVETSKA GALLERY   www.jirisvestka.com   PRÁGA   2009. 09. 14-től</p>
<p>Maria Lindberg   ● FUTURA   www.futuraproject.cz   PRÁGA   2009. 09. 02 – 10. 31.</p>
<p>Prinzhorn Collection Georg Baselitz / 1960–2008   ● GALERIE RUDOLFINUM   www.galerierudolfinum.cz   PRÁGA   2009. 09. 10 – 12. 06.</p>
<p>Crossing Frontiers   ● MĚSTSKÁ KNIHOVNA   www.ghmp.cz   PRÁGA   2009. 10. 02 – 2010. 01. 10.</p>
<p>Dánia</p>
<p>Green Architecture for the Future   ● LOUISIANA MUSEUM FOR MODERNE KUNST   www.louisiana.dk   HUMLEBÆK   2009. 05. 29 – 10. 04.</p>
<p>Finnország</p>
<p>Tracking traces   ● KIASMA   www.kiasma.fi   HELSINKI   2009. 03. 27 – 12. 31.</p>
<p>Franciaország</p>
<p>Max Ernst <i>Une semaine de bonté – the Original Collages</i>   ● MUSÉE D'ORSAY   www.musee-orsay.fr   PÁRIZS   2009. 06. 30 – 09. 13.</p>
<p>Laurent Grasso <i>The Horn Perspective / Marcel Duchamp Prize 2008</i>   ● CENTRE POMPIDOU   www.centrepompidou.fr   PÁRIZS   2009. 07. 17 – 09. 14.</p>
<p>Planète Parr / The Martin Parr Collection   ● JEU DE PAUME – SITE CONCORDE   www.jeudepaume.org   PÁRIZS   2009. 06. 30 – 09. 27.</p>
<p>Roni Horn aka Roni Horn   ● COLLECTION LAMBERT   www.collectionlambert.com   AVIGNON   2009. 06. 21 – 2009. 10. 04.</p>

<p>Ferdinando Scianna <i>Geometry and Passion</i>   ● LA MAISON EUROPÉENNE DE LA PHOTOGRAPHIE   www.mep-fr.org   PÁRIZS   2009. 06. 24 – 10. 11.</p>
<p>Playtime   ● BETONSALON   www.betonsalon.net   PÁRIZS   2009. 09. 16 – 10. 24.</p>
<p>LIVING ECOLOGICALLY / What architectures for a sustainable city?   ● CITÉ DE L'ARCHITECTURE ET DU PATRIMOINE   www.citechaillot.fr   PÁRIZS   2009. 05. 13 – 11. 01.</p>
<p>Le Grand Pari de l'agglomération parisienne   ● CITÉ DE L'ARCHITECTURE ET DU PATRIMOINE   www.citechaillot.fr   PÁRIZS   2009. 04. 29 – 11. 22.</p>
<p>Born in the Streets / GRAFFITI   ● FONDATION CARTIER   www.fondation.cartier.com   PÁRIZS   2009. 07. 07 – 11. 29.</p>
<p>Rendez-vous 09   ● MUSÉE D'ART CONTEMPORAIN DE LYON   www.moca-lyon.org   LYON   2009. 09. 14 – 11. 29.</p>
<p>Simon Starling <i>"thereherethere"</i>   ● MAC/VAL   www.macval.fr   VITRY-SUR-SEINE   2009. 09. 18 – 12. 27.</p>
<p>Denise Colomb and West Indies / From legend to reality, 1948–1958   ● JEU DE PAUME – SITE HÔTEL DE SULLY   www.jeudepaume.org   PÁRIZS   2009. 09. 29 – 12. 27.</p>
<p>Xe Biennale de Lyon / "Le spectacle du quotidien"   ● MUSÉE D'ART CONTEMPORAIN DE LYON   www.moca-lyon.org   www.biennaledelyon.com   LYON   2009. 09. 16 – 2010. 01. 03.</p>
<p>Apichatpong Weerasethakul <i>Primitive</i>   ● MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS   www.mam.paris.fr   PÁRIZS   2009. 10. 01 – 2010. 01. 03.</p>
<p>The White Journey   ● ESPACE CULTUREL LOUIS VUITTON   www.louisvuitton.com/espacedculturel   PÁRIZS   2009. 09. 18 – 2010. 01. 10.</p>
<p>Görögország</p>
<p>2nd Biennale of Contemporary Art in Thessaloniki   ● THESSALONIKI BIENNALE   www.thessalonikiennale.gr   THESSALONIKI   2009. 05. 24 – 09. 24.</p>

<p>Hollandia</p>
<p>Cuba. Art and History from 1868 to Today   ● GRONINGER MUSEUM   www.groningermuseum.nl   GRONINGEN   2009. 05. 17 – 09. 20.</p>
<p>Brazil Contemporary   ● NEDERLANDS FOTOMUSEUM   www.nederlandsfotomuseum.nl   ROTTERDAM   2009. 05. 30 – 09. 27.</p>
<p>New Light: The Hague School Revealed   ● GEMEENTEMUSEUM DEN HAAG   www.gemeentemuseum.nl   HÁGA   2009. 06. 13 – 09. 27.</p>
<p>Fiona Tan <i>works from the collection</i>   ● DE PONT MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST   www.depont.nl   TILBURG   2009. 07. 04 – 09. 27.</p>
<p>Billy Apple®, A History of the Brand   ● WITTE DE WITH AND WESTERGASFABRIEK   www.wdw.nl   ROTTERDAM   AMSZTERDAM   2009. 05. 30 – 09. 30.</p>
<p>Leonie Purchas <i>In the Shadow of Things</i>   ● FOAM_FOTOGRAFIEMUSEUM   AMSTERDAM   www.foam.nl   AMSZTERDAM   2009. 09. 11– 10. 15.</p>
<p>Gerhard Richter <i>48 Portraits</i>   ● DE PONT MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST   www.depont.nl   TILBURG   2008. 11. 01 – 2009. 11. 01.</p>
<p>Mona Vatamanu & Florin Tudor <i>Surplus Value</i>   ● BAK, BASIS VOOR ACTUELE KUNST   www.bak-utrecht.nl   UTRECHT   2009. 09. 06 – 11. 09.</p>
<p>New Horizons / The Hague School and the modern Dutch Landscape   ● ROTTERDAM KONSTHAL   www.kunsthnl.nl   ROTTERDAM   2009. 09. 12 – 12. 06.</p>
<p>PRUNE – abstracting reality   ● FOAM_FOTOGRAFIEMUSEUM   AMSTERDAM   www.foam.nl   AMSZTERDAM   2009. 09. 18 – 12. 09.</p>
<p>The Art of Fashion: Installing Allusions <i>Rotterdam Design Prize 2009</i>   ● MUSEUM BOIJMANS VAN BEUNINGEN   www.boijmans.nl   ROTTERDAM   2009. 09. 19 – 2010. 01. 10.</p>
<p>Sally Mann <i>The Family and The Land</i>   ● FOTOMUSEUM DEN HAAG   www.fotomuseumdenhaag.com   HÁGA   2009. 09. 28 – 2010. 01. 10.</p>

<p>Vanessa Winship <i>Sweet Nothings</i>   ● ROTTERDAM KONSTHAL   www.kunsthnl.nl   ROTTERDAM   2009. 09. 19 – 2010. 01. 17.</p>
<p>Modern Life / Edward Hopper and His Time   ● ROTTERDAM KONSTHAL   www.kunsthnl.nl   ROTTERDAM   2009. 09. 19 – 2010. 01. 17.</p>
<p>Izrael</p>
<p>Wild Exaggeration The Grotesque Body in Contemporary Art   ● HAIFA MUSEUM OF ART   www.hma.org.il   HAIFA   2009. 07. 18 – 2010. 01. 02.</p>
<p>Írország</p>
<p>Between Metaphor and Object: Art of the 90s from the IMMA Collection   ● IRISH MUSEUM OF MODERN ART   www.imma.ie   DUBLIN   2009. 05. 14 – 2010. 04. 04.</p>
<p>Lengyelország</p>
<p>DABAR!NOW! Art from Lithuania   ● GALERIA ARSENAL   www.galeria-arsenal.pl   BIAŁYSTOK   2009. 09. 11 – 10. 18.</p>
<p>TO PEE IN A BUN. Works from the Collection of Zachęta National Gallery of Art   ● ZACHĘTA NARODOWA GALERIA SZTUKI   www.zacheta.art.pl   VARSÓ   2009. 09. 05 – 11. 22.</p>
<p>Luxemburg</p>
<p>Florian Pumhösl   ● MUDAM LUXEMBOURG   www.mudam.lu   LUXEMBOURG   2009. 06. 16 – 09. 13.</p>
<p>Nagy-Britannia</p>
<p>Colour Chart: Reinventing Colour, 1950 to Today.   ● TATE LIVERPOOL   www.tate.org.uk   LIVERPOOL   2009. 05. 29 – 09. 13.</p>
<p>Jameel Prize 2009   ● V&A   www.vam.ac.uk   LONDON   2009. 07. 18 – 09. 13.</p>
<p>Dana Popa <i>not Natasha</i>   ● PHOTOFUSION   www.photofusion.org   LONDON   2009. 07. 24 – 09. 18.</p>
<p>A DUCK FOR MR. DARWIN   ● BALTIC CENTRE FOR CONTEMPORARY ART   www.balticmill.com   GATESHEAD   2009. 04. 10 – 09. 20.</p>
<p>Futurism   ● TATE MODERN   www.tate.org.uk   LONDON   2009. 06. 12 – 09. 20.</p>

<p>BP Portrait Award 2009   ● NATIONAL PORTRAIT GALLERY   www.npg.org.uk   LONDON   2009. 06. 18 – 09. 20.</p>
<p>Akram Zaatri <i>Natura Morte</i>   ● BALTIC CENTRE FOR CONTEMPORARY ART   www.balticmill.com   GATESHEAD   2009. 07. 22 – 09. 20.</p>
<p>Redmond Entwistle <i>Red Light</i>   ● BELFAST EXPOSED, BELFAST   www.belfastexposed.org   BELFAST   2009. 08. 14 – 09. 25.</p>
<p>Tate St Ives Summer Season 2009   ● TATE ST IVES   www.tate.org.uk   ST IVES   2009. 05. 16 – 09. 27.</p>
<p>Neal Tait <i>Les Toits de Paris</i>   ● WHITE CUBE (HOXTON SQUARE)   www.whitecube.com   LONDON   2009. 09. 02 – 10. 03.</p>
<p>Telling Tales   ● V&A   www.vam.ac.uk   LONDON   2009. 07. 14 – 10. 18.</p>
<p>Németország</p>
<p>Free Within Limits. Fashion, Photography, Underground in the GDR 1979–89   ● KUNSTGEWERBEMUSEUM   www.smb.spk-berlin.de   BERLIN   2009. 07. 04 – 09. 13.</p>
<p>David Hockney <i>Just Nature</i>   ● KUNSTHALLE WÜRTH   http://kunst.wuerth.com   SCHWÄBISCH HALL   2009. 04. 27 – 09. 27.</p>
<p>art forum berlin – die Internationale Kunstmesse   www.art-forum-berlin.com   BERLIN   2009. 09. 24 – 09. 27.</p>
<p>Artists and War – War and Art. Art from the 20th Century   ● SPRENGEL MUSEUM   www.sprengel-museum.com   HANNOVER   2009. 09. 09 – 09. 29.</p>
<p>Berlin-Istanbul: Die Berliner Istanbul Stipendiaten 1998-2009   ● KUNSTRAUM KREUZBERG / BETHANIE   www.kunstraumkreuzberg.de   BERLIN   2009. 08. 29 – 10. 04.</p>
<p>Le Corbusier <i>Art and Architecture</i>   ● MARTIN-GROPIUS-BAU   www.gropiusbau.de   BERLIN   2009. 07. 09 – 10. 05.</p>
<p>Abstraction and Empathy   ● DEUTSCHE GUGGENHEIM   www.guggenheim.org   BERLIN   2009. 08. 15 – 10. 16.</p>

<p>Ai Weiwei <i>So sorry</i>   ● HAUS DER KUNST   www.hausderkunst.de   MÜNCHEN   2009. 10. 12 – 2010. 01. 17.</p>
<p>László Moholy-Nagy retrospective   ● SCHIRN KUNSTHALLE   www.schirn-kunsthalle.de   FRANKFURT   2009. 10. 08 – 2010. 02. 07.</p>
<p>Die Kunst ist super!   ● HAMBURGER BAHNHOF – MUSEUM FÜR GEGENWART   www.hamburgerbahnhof.de   BERLIN   2009. 09. 05 – 2010. 02. 14.</p>
<p>Olaszország</p>
<p>Robert Rauschenberg <i>Gluts</i>   ● PEGGY GUGGENHEIM COLLECTION   www.guggenheim-venice.it   VELENCE   2009. 05. 30 – 09. 20.</p>
<p>53rd Internatioal Art Exhibition, La Biennale di Venezia Forgács Péter <i>Col Tempo – The W-project</i>   ● HUNGARIAN PAVILION,   GIARDINI DI CASTELLO   www.coltempo.hu   www.labiennale.org   VELENCE   2009. 06. 07 – 11. 22.</p>
<p>Jorge Otero-Pailos <i>The Ethics of Dust</i>   ● DOGE'S PALACE   www.tba21.org   VELENCE   2009. 06. 07 – 11. 22.</p>
<p>MANIPULATING REALITY – How Images Redefine The World   ● CENTRO DI CULTURA CONTEMPORANEA STROZZINA   www.strozzina.org   FIRENZE   2009. 09. 25 – 2010. 01. 17.</p>
<p>Portugália</p>
<p>SERRALVES 2009 – THE COLLECTION   ● MUSEU DE ARTE CONTEMPORANEA DA FUNDAÇÃO DE SERRALVES   www.serralves.pt   PORTO   2009. 05. 30 – 09. 27.</p>
<p>Spanyolország</p>
<p>Cai Guo-Qiang <i>I Want to Believe</i>   ● GUGGENHEIM MUSEUM   BILBAO   www.guggenheim-bilbao.es   BILBAO   2009. 03. 16 – 09. 20.</p>
<p>Antony Gormley <i>Between You And Me</i>   ● ARTIUM   www.artium.org   VITORIA-GASTEIZ   2009. 03. 19 – 09. 20.</p>
<p>Manuel Saiz, Toni Serra, Bill Viola <i>DARK NIGHTS OF THE SOUL</i>   ● BÖLIT – LA RAMBLA,   DADESPAI, BÖLIT – SANT NICOLAU AND NIU   www.bolit.cat   GIRONA   2009. 06. 26 – 09. 20.</p>

